

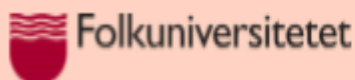
BOSS

WOMEN IN FAMILY BUSINESSES

Strategije nasledstva v podjetjih in njihov trajnostni razvoj

Delovni paket 3

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FINANCE & RAČUNOVODSTVO

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorjev in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti EACEA ne moreta biti odgovorna zanje. 2022-1-SE01-KA220-ADU-000087596

Vsebina:

1. Uvod

2. Preglednica spretnosti/znanj (kompetenc)

3. Finance & računovodstvo

3.1 Sredstva

3.1.1 Sredstva

3.1.2 Usmeritev 1: razmerje med dolgom in sredstvi

3.1.3 Usmeritev 2: Donosnost sredstev (ROA)

3.2 Obveznosti

3.2.1 Sredstva proti obveznostim: Kako sta povezani?

3.3 Lastniški kapital

3.3.1 Vrste lastniškega kapitala

3.3.2 Lastniški kapital v primerjavi s kapitalom v primerjavi z denarjem

3.4 Stroški in prihodki

3.4.1 Različne vrste stroškov

3.4.2 Prihodki

3.4.3 Razmerje med stroški in prihodki

3.4.4 Vaja

3.5 Osnove računovodstva

3.2. Upravljanje tveganj

3.6.1 Analiza in ocena tveganja

3.6.2 Strategije za zmanjšanje tveganja

4. Predlogi za samozaposlene (samostojni podjetnik s.p. in mala podjetja)

5. Dodatno gradivo

6. Zaključek

7. Bibliografija

1. Uvod

V tem modulu je možno pridobiti dragoceno znanje o podjetništvu, ki se nanaša na svet financ in računovodstva. Vsebine, obravnavane v tem modulu, ponujajo osnovni uvod v temeljne vidike računovodstva in nekatere finančne vidike, kot je upravljanje tveganj. To je bistveni predpogoj za razumevanje naprednejših tem. Poleg tega se v tem modulu spoznate s terminologijo vezano na finance.

Finance se nanašajo na upravljanje denarja in razporejanje finančnih virov. Vključujejo dejavnosti, povezane s pridobivanjem, uporabo in upravljanjem sredstev ter analizo in vrednotenjem finančnih odločitev. Finance vključujejo odločanje o tem, kako posamezniki, podjetja in organizacije pridobivajo in vlagajo denar. Zajemajo različne vidike, vključno z osebnimi financami, financami podjetij in javnimi financami. Gre za široko področje, ki se uporablja v osebnih financah, poslovnih financah in splošnem delovanju svetovnega gospodarstva.

Če se zdaj osredotočimo na **finančno upravljanje**, ima to ključno vlogo pri uspehu in rasti malih podjetij. Razumevanje načel financ je bistvenega pomena za podjetnike in lastnike podjetij, da **lahko sprejemajo premišljene odločitve in učinkovito upravljajo s svojimi finančnimi sredstvi**. Zato bomo v tem uvodu v svet financ raziskali temeljne koncepte in prakse finančnega upravljanja, ki so posebej pomembni za mala podjetja.

V svojem bistvu finančno upravljanje vključuje strateško načrtovanje, organiziranje, nadzorovanje in spremljanje finančnih virov za doseganje ciljev organizacije. Pri malih podjetjih lahko ti cilji vključujejo maksimiranje dobička, zagotavljanje likvidnosti, upravljanje denarnih tokov, zagotavljanje financiranja in optimalno razporejanje virov.

Eden od ključnih vidikov je finančno načrtovanje. To vključuje oblikovanje celovitega načrta, ki opisuje finančne cilje podjetja in strategije za njihovo doseganje. Vključuje napovedovanje prihodkov, ocenjevanje odhodkov in pripravo proračunov, ki so vodilo pri sprejemanju finančnih odločitev. Učinkovito finančno načrtovanje malim podjetjem omogoča učinkovito razporejanje virov ter postavljanje realističnih ciljev za rast in dobičkonosnost.

Drugo ključno področje finančnega upravljanja je finančna analiza. Lastniki podjetij morajo redno ocenjevati svojo finančno uspešnost, da bi ugotovili prednosti, slabosti in področja, ki jih je treba izboljšati. Finančna analiza vključuje proučevanje finančnih izkazov, kot so izkazi poslovnega izida, bilance stanja in izkazi denarnih tokov, da bi dobili vpogled v poslovanje podjetja.

Z analizo ključnih finančnih kazalnikov in trendov lahko lastniki podjetij sprejemajo utemeljene odločitve za povečanje dobičkonosnosti, obvladovanje stroškov in optimizacijo kapitalske strukture.

Upravljanje denarnega toka je ključnega pomena. Denarni tok se nanaša na gibanje denarja v podjetju in iz njega, vključno z denarnimi prilivi iz prodaje, naložb in posojil ter denarnimi odlivi za izdatke, zaloge in odplačila dolgov. Vzdrževanje zdravega denarnega toka je ključnega pomena za izpolnjevanje kratkoročnih obveznosti, financiranje poslovanja in izkoriščanje priložnosti za rast. Učinkovito upravljanje denarnega toka vključuje izvajanje strategij za pospeševanje denarnih prilivov, odlaganje denarnih odlivov, kadar je to mogoče, in vzdrževanje ustreznih rezerv za obvladovanje nepredvidenih izdatkov.

Poleg tega finančno upravljanje vključuje tudi upravljanje tveganj. Mala podjetja se soočajo z različnimi finančnimi tveganji, kot so nestanovitnost trga, kreditno tveganje in operativno tveganje. Bistveno je, da lastniki podjetij prepoznajo, ocenijo in zmanjšajo ta tveganja ter tako zaščitijo svojo finančno stabilnost in trajnost. To lahko vključuje izvajanje strategij za obvladovanje tveganj, kot so razpršitev virov prihodkov, vzdrževanje zavarovalnega kritja in vzpostavitev načrtov za nepredvidene dogodke.

Finančno upravljanje vključuje tudi sprejemanje preišljenih odločitev o naložbah in financiranju. Mala podjetja pogosto potrebujejo sredstva za rast, širitev ali obratni kapital. Poznavanje različnih možnosti financiranja, kot so bančna posojila, kapitalske naložbe ali državne subvencije, ter ocenjevanje njihovih stroškov in koristi je ključnega pomena. Poleg tega ocenjevanje naložbenih priložnosti in vrednotenje donosnosti naložb pomaga lastnikom malih podjetij učinkovito razporejati sredstva in sprejemati preudarne naložbene odločitve.

Za orientacijo v svetu financ je **treba razumeti tudi pet temeljnih elementov: osnovna sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodke in odhodke**. Ti imajo pomembno vlogo pri ocenjevanju finančnega zdravja in uspešnosti podjetja. V naslednjih razdelkih se bomo poglobili v te pojme, da bi vam omogočili celovito razumevanje finančnega upravljanja v okviru malih podjetij.

2. Tabela spretnosti in znanj (kompetence)

Vsebina tega modula je povezana z okvirom kompetenc BOSS (WP2) in vam bo ponudila uvodne informacije in orodja za razvoj naslednjih spretnosti in znanj:

VSEBINA	UČNI REZULTATI	
	SPRETNOSTI ZA CILJNO SKUPINO	ZNANJE ZA CILJNO SKUPINO
Kaj so osnovna sredstva, vrste sredstev, razmerje med dolgom in sredstvi, donosnost sredstev	Opredeliti in razlikovati med sredstvi in obveznostmi; vedeti, kako sta ta dva elementa povezana; razlikovati med različnimi vrstami sredstev in obveznosti; vedeti, kje sta ta dva elementa v bilanci stanja; imeti osnovno znanje o pomembnih kazalnikih v poslovni ekonomiji in računovodstvu.	Znanje o sredstvih
Kaj so obveznosti, sredstva in obveznosti		Poznavanje obveznosti
Vrste lastniškega kapitala, denar proti kapitalu	Opredelitev pojma lastniški kapital in poznavanje razlike med lastniškim kapitalom in pojmi, ki se napačno uporabljajo kot sopomenke. v vsakdanjem življenju	Imeti znanje o lastniškem kapitalu
Vrsta prihodkov	Razlikovanje med različnimi vrstami stroškov; razumevanje tokov prihodkov; poznavanje razmerja med stroški/prihodki in načinom izračuna dobička/izgube.	Znanje o prihodkih
Vrsta stroškov, razmerje med stroški in Prihodki		poznavanje stroškov
Računovodstvo in bilance stanja		Osnovno znanje o bilanci stanja
Analiza in ocena tveganja, Strategije za zmanjšanje tveganja, Upravljanje tveganja	Upravljanje tveganj	Na naslov razumevanje kako upravljati tveganja, s sistematičnimi dejavnostmi, kot so prepoznavanje, merjenje in ocenjevanje, obravnava tveganja.

3. Finance in računovodstvo

3.1. Sredstva Obveznosti

Ob koncu srečanja bodo udeleženci znali

- opredeliti in razlikovati med sredstvi in obveznostmi;
- Veste, kako sta ta dva elementa povezana;
- Razlikovanje med različnimi vrstami sredstev in obveznosti;
- Veste, kje sta ta dva elementa v bilanci stanja;
- ima osnovno znanje o pomembnih razmerjih v poslovni ekonomiji in računovodstvu.

3.1.1 Sredstva

Kaj so sredstva?

Sredstva so vir z ekonomsko vrednostjo, ki ga ima posameznik, podjetje ali država v lasti ali pod nadzorom v pričakovanju, da bo v prihodnosti prinašal koristi. O sredstvih se poroča v bilanci stanja podjetja. Razvrščamo jih na *kratkoročna*, *stalna*, *finančna* in *neopredmetena*. Kupljena ali ustvarjena so zato, da bi povečala vrednost podjetja ali koristila njegovemu poslovanju.

Izračun sredstev je preprost način, kako lahko lastnik malega podjetja ugotovi, ali lahko odplača svoje dolgove, hkrati pa omogoča tudi oceno splošnega stanja organizacije. Hkrati bi potencialni posojilodajalec preveril tudi, kakšna sredstva ima podjetje v računovodstvu. Posojilodajalec ta sredstva pregleda, da bi ugotovil, ali jih lahko uporabi kot vzvod ali jamstvo za novo posojilo.

Vrste sredstev

Sredstva lahko na splošno razvrstimo v različne vrste glede na njihove značilnosti in naravo:

- **Kratkoročna sredstva:** so kratkoročni gospodarski viri, za katere se pričakuje, da bodo pretvorjeni v denar ali porabljeni v enem letu. Kratkoročna sredstva vključujejo denar in njegove ustrezne, terjatve, zaloge in različne vnaprej plačane odhodke.
- **Osnovna sredstva:** znana tudi kot nepremičnine, naprave in oprema (PP&E), so sredstva s pričakovano življenjsko dobo, daljšo od enega leta, in niso namenjena nadaljnji prodaji. Primeri vključujejo zemljišča, zgradbe, stroje, vozila in pohištvo. Pri staranju osnovnih sredstev se opravi računovodski popravek, imenovan amortizacija. Z njo se razporedi nabavna vrednost sredstva skozi čas.

EXAMPLE OF CURRENT ASSETS VS. FIXED ASSETS

- Finančna sredstva: so neopredmetena sredstva, katerih vrednost izhaja iz pogodbenega zahtevka ali lastninske pravice. Predstavljajo pravni ali lastniški delež v podjetju in z njimi se lahko trguje na finančnih trgih. Finančna sredstva vključujejo delnice, državne in podjetniške obveznice, prednostni lastniški kapital in druge hibridne vrednostne papirje. Finančna sredstva se vrednotijo glede na osnovni vrednostni papir ter tržno ponudbo in povpraševanje.
- Neopredmetena sredstva: so gospodarski viri, ki niso fizično prisotni. Vključujejo intelektualno lastnino, blagovne znamke, patente, avtorske pravice, blagovne znamke, dobro ime in programsko opremo. Ta sredstva pogosto prispevajo h konkurenčni prednosti podjetja in lahko ustvarjajo dolgoročne gospodarske koristi. Obračunavanje neopredmetenih sredstev se razlikuje glede na vrsto sredstva. Lahko se amortizirajo ali pa se vsako leto preizkusi njihova oslabitev.

3.1.2 Usmeritev 1: razmerje med dolgom in sredstvi

Razmerje med dolgom in sredstvi je finančni kazalnik, ki meri razmerje med celotnim dolgom podjetja in njegovimi celotnimi sredstvi. Gre za podatek, ki omogoča vpogled v stopnjo finančnega vzvoda ali zadolženosti podjetja in kaže, v kolikšni meri so njegova sredstva financirana z dolgom. Razmerje je neke vrste odstotek. Višja stopnja razmerja med dolgom in sredstvi pomeni, da je večje število sredstev organizacije kupljeno z dolgovi. To je

lahko

problematično za podjetje. To lahko povzroči večje tveganje za stečaj ali plačilno nesposobnost podjetja. Po drugi strani pa nižji količnik kaže na nižjo raven dolga glede na sredstva podjetja, kar lahko pomeni bolj konservativen finančni položaj. Vendar pa je pred sprejetjem sklepov ali naložbenih odločitev zgolj na podlagi tega kazalnika vedno treba upoštevati druge finančne kazalnike in opraviti celovito analizo.

Enačba za izračun razmerja je: **Razmerje med dolgom in sredstvi = skupen dolg / celotna sredstva**

Kjer pomeni:

- Skupni dolg: predstavlja vsoto vseh neporavnanih dolgov podjetja, vključno s kratkoročnimi in dolgoročnimi obveznostmi. Vključuje postavke, kot so bančna posojila, obveznice, kreditne linije in vse druge oblike zadolževanja.
- Celotna sredstva: To se nanaša na vsoto vseh sredstev podjetja, ki lahko vključujejo obratna sredstva (kot so denarna sredstva, zaloge in terjatve) in osnovna sredstva (kot so nepremičnine, naprave in oprema) ter neopredmetena sredstva (kot so patenti ali blagovne znamke).

Primer 1: Mala poslovna organizacija ima skupne obveznosti v višini 2000 EUR in skupna sredstva v višini 4000 EUR. $2000 \text{ €} / 4000 \text{ €} = 0,5$ ali 50 %. To pomeni, da je razmerje med dolgom in sredstvi organizacije 50-odstotno.

Primer 2: Razmislimo o izmišljenem podjetju ABC Inc. ABC Inc. Finančni podatki: Skupna sredstva: 1.000.000 EUR in skupne obveznosti: 400.000 EUR. Delež dolga v sredstvih = 0,4 ali 40 %. Razmerje med dolgom in sredstvi podjetja ABC Inc. je 40 %, kar pomeni, da je 40 % sredstev podjetja financiranih z dolgom. To razmerje je merilo finančnega vzvoda in v tem primeru nakazuje, da se znaten del sredstev podjetja ABC Inc. financira z obveznostmi. Poleg tega razmerje med dolgom in sredstvi v višini 40 % pomeni, da ima podjetje ABC Inc. za vsak evro sredstev 0,40 evra dolga.

3.1.3 Usmeritev 2: Donosnost sredstev (ROA)

ROA je finančni kazalnik, ki meri donosnost podjetja glede na njegova celotna sredstva. Kaže, kako učinkovito podjetje uporablja svoja sredstva za ustvarjanje dobička. ROA se izračuna tako, da se čisti dobiček (običajno pridobljen iz izkaza poslovnega izida podjetja) podjetja deli z njegovimi celotnimi sredstvi.

Formula ROA pove, koliko dobička je ustvarjenega po obdavčitvi za vsak evro sredstev. ROA se lahko izračuna na naslednji način:

$$\text{DONOSNOST SREDSTEV} = \frac{\text{Net Income}}{\text{Total Assets}}$$

Rezultat je običajno izražen v odstotkih. Višji ROA pomeni, da podjetje ustvarja več dobička na enoto sredstev, kar kaže na učinkovito uporabo sredstev in boljšo dobičkonosnost. Nasprotno pa nižji ROA pomeni nižjo dobičkonosnost ali manj učinkovito uporabo sredstev. ROA je treba razlagati skupaj z drugimi finančnimi kazalniki in dejavniki, da bi pridobili celovito razumevanje finančnega zdravja in uspešnosti podjetja.

Primer: Če ima podjetje čisti prihodek 75.000 EUR in je povprečna vrednost sredstev 400.000 EUR, potem bo donosnost sredstev iz poslovanja $75.000 \text{ EUR} / 400.000 \text{ EUR}$. To je 0,18 ali 18 %.

3.2 Obveznosti

Kaj so obveznosti?

V računovodstvu in financah se obveznost nanaša na obveznost ali dolg, ki ga ima posameznik, podjetje ali organizacija do druge stranke. Predstavlja sedanje ali prihodnje žrtvovanje gospodarskih virov, za katerega se pričakuje, da bo povzročilo odtok sredstev ali poravnavo finančne obveze.

Najpogostejša vrsta obveznosti podjetij in malih podjetij je denarni dolg. Obveznosti, evidentirane na desni strani bilance stanja, vključujejo posojila, obveznosti, hipoteke, odložene prihodke, obveznice in vnaprej vračunane stroške.

Čeprav imajo obveznosti na splošno negativno konotacijo, saj vključujejo dolgove ali obveznosti, so običajen in nujen del poslovanja in financiranja. Obveznosti so pomemben vidik podjetja, saj se uporabljajo za financiranje poslovanja in plačevanje velikih širitev. Prav tako lahko povečajo učinkovitost transakcij med podjetji.

Obveznosti so običajno razvrščene med kratkoročne ali dolgoročne obveznosti glede na pričakovani časovni okvir odplačila. Kratkoročne obveznosti običajno veljajo za kratkoročne (ki jih je treba plačati v 12 mesecih), dolgoročne pa za dolgoročne (ki jih je treba plačati v več kot enem letu). Obstajajo tudi pogojne obveznosti, ki jih je treba plačati le v določenih okoliščinah. Primeri kratkoročnih obveznosti so obveznosti do dobaviteljev, kratkoročna posojila, vnaprej vračunani odhodki (npr. plače, davki) in kratkoročni del dolgoročnega dolga;

medtem ko so primeri dolgoročnih obveznosti dolgoročna posojila, obveznice, obveznosti za najem in odložene obveznosti za davek.

3.2.1 Sredstva in obveznosti: Kako so povezani?

Obveznosti se nanašajo na stvari, ki jih dolgujete ali ste si jih izposodili, sredstva pa so stvari, ki jih imate v lasti ali jih dolgujete. Sredstva pomenijo neto povečanje vrednosti, obveznosti pa neto izgubo vrednosti. Standardna računovodska enačba postavlja skupna sredstva podjetja proti skupnim obveznostim, vlagatelji pa uporabljajo to razmerje med sredstvi in obveznostmi, da ocenijo vrednost podjetja.

Sredstva in obveznosti so zabeležena v bilanci stanja, ki je eden od računovodskih izkazov, ki prikazuje finančni položaj podjetja v določenem trenutku. V standardni bilanci stanja so skupna sredstva navedena na levi strani strani. Odvisno od računovodskih postopkov lahko ta seznam sredstev vključuje tako kratkoročna kot dolgoročna sredstva. Desna stran strani vsebuje različne vrste obveznosti, tako kratkoročne kot dolgoročne.

3.3 Lastniški kapital

Ob koncu srečanja bodo udeleženci znali:

- poznati pomen pojma equity.
 - poznajo razliko med enakopravnostjo in izrazi, ki se v vsakdanjem življenju zlorabljajo kot sopomenke.
-

Lastniški kapital, ki ga je mogoče najti v bilanci stanja podjetja, ima več ključnih pomenov in posledic. Prvič, pomeni vrednost, ki bi bila razdeljena delničarjem, če bi bilo premoženje podjetja prodano in vsi dolgovi poravnani med likvidacijo. V okviru prevzema se lastniški kapital nanaša na prodajno vrednost podjetja, zmanjšano za morebitne obveznosti, ki niso bile prenesene s prodajo. Poleg tega lahko lastniški kapital predstavlja tudi knjigovodsko vrednost podjetja in je temeljna informacija, ki jo analitiki uporabljajo za ocenjevanje splošnega finančnega zdravja podjetja.

Z lastniškim kapitalom lahko ocenite tudi celotno vrednost podjetja. Enačba lastniškega kapitala (sredstva minus obveznosti) zagotavlja jasen in lahko razumljiv prikaz finančnega stanja podjetja tako za vlagatelje kot za analitike. Lastniški kapital velja za dolgoročni vir financiranja podjetij in služi kot kapital, ki ga podjetje zbere in nato uporabi za nakup sredstev, naložbe v projekte in financiranje poslovanja. Podjetja običajno zbirajo kapital z izdajo dolga (kot so posojila ali obveznice) ali lastniškega kapitala (s prodajo delnic).

Vlagatelje običajno privlačijo naložbe v lastniški kapital zaradi večje možnosti udeležbe pri dobičku in rasti podjetja.

V okviru podjetja je lastniški kapital pomemben, ker označuje vrednost vlagateljevega lastniškega deleža v podjetju, ki je določena z deležem delnic v lasti. Lastništvo delnic podjetja daje delničarjem možnost kapitalskih dobičkov in dividend. Poleg tega lastništvo lastniškega kapitala delničarjem zagotavlja pravico do udeležbe pri glasovanju o ukrepih družbe in volitvah upravnega odbora. Te prednosti lastništva spodbujajo stalno zanimanje in sodelovanje delničarjev. Tako lahko lastniški kapital določa vrednost vsake posamezne delnice v podjetju, kar delničarjem pomaga pri odločanju, ali naj vlagajo v podjetje.

Lastniški kapital je pomemben, ker pomaga ugotoviti, ali je podjetje finančno stabilno. Lastniški kapital je lahko pozitiven ali negativen. Pozitivna vrednost pomeni, da ima podjetje dovolj sredstev za kritje svojih obveznosti. Nasprotno pa negativna vrednost pomeni, da obveznosti podjetja presegajo njegova sredstva, kar se, če traja dalj časa, šteje za bilančno nesposobnost. Vlagatelji podjetja z negativnim lastniškim kapitalom običajno dojemajo kot tvegane ali nevarne naložbe. Vendar je treba opozoriti, da lastniški kapital sam po sebi ni dokončno merilo finančnega zdravja podjetja. Če se uporablja v povezavi z drugimi orodji in kazalniki, vlagateljem omogoča, da natančno ocenijo splošno finančno stanje organizacije.

3.3.1 Vrste lastniškega kapitala

V podjetjih se pogosto uporabljata dve vrsti lastniškega kapitala: Lastniški kapital in delničarski kapital. Prvi se nanaša na nadzor lastnika podjetja v podjetju. To vrsto lastniškega kapitala pogosto uporabljajo samostojni podjetniki in poslovni partnerji. Lastniški kapital lahko pokaže, koliko razpoložljivega kapitala ima podjetje. Lastniški kapital, imenovan tudi lastniški kapital delničarjev, se nanaša na število sredstev, ki jih imajo delničarji v podjetju po odbitku vseh obveznosti. Podjetja, ki so strukturirana kot gospodarske družbe, pogosto uporabljajo to vrsto lastniškega kapitala.

Lastniški kapital vam lahko pokaže, koliko denarja je na voljo za razdelitev delničarjem.

3.3.2 Lastniški kapital v primerjavi s kapitalom v primerjavi z denarjem

Pravkar smo se naučili, kaj je lastniški kapital, vendar se moramo naučiti več o razliki med kapitalom in denarjem, ki sta enako pomembna pojma za finance in ekonomijo, vendar imata vsak svoje značilnosti in vlogo.

Čeprav imata lastniški kapital in kapital nekaj podobnosti, obstajajo ključne razlike med tema dvema izrazoma, ki jih morajo lastniki uspešnih podjetij poznati, da bi zagotovili finančni uspeh svojih podjetij. Kapital se ne osredotoča na celotno vrednost podjetja, kot to počne lastniški kapital, temveč na finančna sredstva, ki so na voljo za izvajanje vsakodnevnih poslovnih dejavnosti. Pravzaprav je kapital širši izraz, ki se nanaša na finančna **sredstva, ki so trenutno na voljo** in se uporabljajo za ustvarjanje dohodka ali bogastva. Zajema tako lastniški kot dolžniški kapital. V okviru podjetja kapital predstavlja **skupna sredstva**, vložena v podjetje, ki se lahko uporabijo za različne namene, kot so nakup sredstev, financiranje dejavnosti in širitev podjetja. Kapital lahko izvira iz več virov, vključno s kapitalskimi naložbami delničarjev in dolžniškim financiranjem s posojili ali obveznicami. Kapital je za podjetja ključnega pomena za ustvarjanje dobička in pospeševanje rasti. Medtem ko ima lastniški kapital pomembno vlogo pri določanju dolgoročne finančne stabilnosti podjetja, je kapital ključnega pomena pri ocenjevanju, ali lahko podjetje pokrije neposredne stroške, povezane s proizvodnjo blaga in storitev.

Veliko zmede v ekonomiji je posledica običajnega poimenovanja denarja kot kapitala. Denar je menjalno sredstvo, obračunska enota in hranilec vrednosti. Je splošno sprejeta oblika plačila za blago, storitve in dolgove. Denar olajšuje transakcije in služi kot merilo ekonomske vrednosti. Obstaja lahko v različnih oblikah, kot so fizični denar (kovanci in bankovci) in digitalni denar (stanje na bančnih računih, elektronska nakazila). Denar običajno izdajajo vlade ali centralne banke, ureja pa ga denarna politika. Za razliko od lastniškega kapitala in kapitala denar ne predstavlja lastništva sredstva ali podjetja, temveč služi kot sredstvo za pospeševanje gospodarskih dejavnosti.

Če povzamemo, lastniški kapital predstavlja lastništvo v sredstvu ali podjetju, kapital se nanaša na finančna sredstva, ki se uporabljajo za ustvarjanje dohodka, denar pa služi kot sredstvo menjave v gospodarskih transakcijah. Medtem ko sta lastniški kapital in kapital tesno povezana in se v okviru financiranja podjetij pogosto uporabljata izmenično, ima denar posebno vlogo kot univerzalno sredstvo menjave v gospodarstvu.

3.4 Stroški in prihod

Do konca srečanja bodo udeleženci:

- Razlikovanje med različnimi vrstami stroškov

- Razumevanje tokov prihodkov
 - Vedeti, kakšno je razmerje med stroški/prihodki in kako izračunati dobiček/izgubo
-

Moje najljubše stvari v življenju ne stanejo denarja. Jasno je, da je najdragocenejši vir, ki ga imamo, čas. Za to plačujem ceno, ker nimam veliko osebnega življenja.

Steve Jobs, 1985

Stroški in prihodki so ključni finančni elementi, ki imajo ključno vlogo pri določanju donosnosti in finančne uspešnosti podjetja. Preučimo razmerje med stroški in prihodki. V proizvodnji, raziskavah, maloprodaji in računovodstvu je **strošek** vrednost denarja, ki je bil porabljen za proizvodnjo nečesa in zato ni več na voljo za uporabo.

3.4.1 Različne vrste stroškov:

- Proizvodni stroški v primerjavi z neproizvodnimi stroški
Stroški proizvodnje so tisti stroški, ki so neposredno povezani s proizvodnjo izdelkov/storitev. Primeri proizvodnih stroškov so stroški surovin in stroški, povezani z delavci. Proizvajalni stroški se običajno delijo na: stroške materiala, stroške dela in stroške izdelave. Neproizvodni stroški so tisti stroški, ki ne nastanejo neposredno pri proizvodnji izdelkov/storitev. Primeri takih stroškov so plače prodajnega osebja in stroški trženja. Na splošno se neproizvodni stroški delijo na stroške prodaje in distribucije ter upravne stroške.
- Neposredni in posredni stroški
Neposredni stroški so stroški materiala, dela, stroški ali stroški distribucije, povezani s proizvodnjo izdelka. Natančno in enostavno jih je mogoče slediti izdelku, oddelku ali projektu. Predpostavimo na primer, da delavec osem ur izdeluje avtomobil za podjetje, ki izdeluje avtomobile. Neposredni stroški, povezani z avtomobilom, so plača, izplačana delavcu, in deli, uporabljeni za izdelavo avtomobila. Po drugi strani pa so posredni stroški stroški, ki niso povezani s proizvodnjo blaga ali storitev. Posrednega stroška ni mogoče zlahka povezati z izdelkom, oddelkom, dejavnostjo ali projektom. Na primer, podjetje, ki proizvaja polprevodnike, najema pisarniške prostore v stavbi in proizvaja mikročipe. Plače, ki jih plačuje delavcem, in material, ki se uporablja za proizvodnjo mikročipov, so neposredni stroški. Vendar,

električna energija, ki se porabi za napajanje celotne stavbe, se šteje za posredni strošek, ker je prikazana na enem računu in jo je težko izslediti do podjetja za polprevodnike.

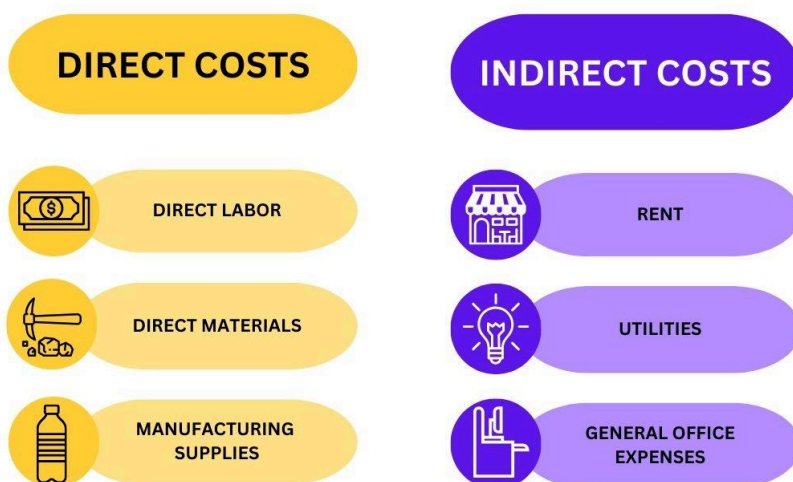
- Spremenljivi stroški v primerjavi s stalnimi stroški

Fiksni stroški se ne spreminjajo s številom blaga ali storitev, ki jih podjetje proizvede.

Predpostavimo na primer, da podjetje za dve leti najame stroj za proizvodnjo. Na spletni strani

podjetje mora mesečno plačati 2 000 EUR za kritje stroškov najema. Najemnina, ki jo podjetje plačuje na mesec, se šteje za fiksni strošek. V nasprotju s fiksnimi stroški se variabilni stroški spreminjajo s spreminjanjem obsega proizvodnje. Ta vrsta stroškov se spreminja glede na število izdelkov, ki jih podjetje proizvaja. Variabilni stroški se povečujejo, ko se povečuje obseg proizvodnje, in zmanjšujejo, ko se obseg proizvodnje zmanjšuje. Na primer, proizvajalec igrač mora pred pošiljanjem izdelkov v trgovine svoje igrače zapakirati. To se šteje za vrsto spremenljivih stroškov, saj se z večjim številom proizvedenih igrač povečujejo stroški pakiranja. Če pa se raven proizvodnje proizvajalca igrač zmanjšuje, se spremenljivi stroški, povezani z embalažo, zmanjšujejo.

DIRECT vs INDIRECT COSTS

3.4.2 Prihodki

Prihodki so znesek denarja, ki ga podjetje pridobi s svojimi poslovnimi dejavnostmi. V primeru države je prihodek denar, ki ga dobi od davkov, pristojbin, glob, meddržavnih donacij ali prenosov, prodaje vrednostnih papirjev, pravic do mineralnih surovin in virov ter vseh opravljenih prodaj. Prihodki predstavljajo prihodke, ki jih podjetje ustvari s svojimi osnovnimi dejavnostmi, kot je prodaja blaga ali storitev. Gre za skupni znesek denarja, ki ga je podjetje prejelo ali ga je dolžno prejeti od svojih kupcev. Ključne sestavine prihodkov vključujejo:

- Prihodki od prodaje: To je glavni vir prihodkov za večino podjetij in predstavlja prihodek od prodaje blaga ali storitev.
- Drugi prihodki: To vključuje prihodke iz sekundarnih virov, kot so zaslužene obresti, najemnine, prejete iz zakupa premoženja, licenčnine ali avtorske honorarje.

Prihodki so ključni kazalnik finančne uspešnosti podjetja. Z analizo trendov in vzorcev prihodkov lahko podjetja ocenijo svoj položaj na trgu, želje strank ter učinkovitost svojih prodajnih in trženjskih strategij.

Tok prihodkov je ena od oblik prihodkov. Prihodkovni tokovi se nanašajo zlasti na posamezne načine, po katerih denar prihaja v podjetje.

Investopedia, 2015

Skupna razvrstitev prihodkov je na: Prihodki iz poslovanja in prihodki, ki niso prihodki iz poslovanja. Prihodki iz poslovanja so vsi prihodki, ki izhajajo iz glavne dejavnosti podjetja, kot je prodaja ali storitev njegovih proizvodov. Prihodki od licenčin, denar, prejet iz licenčnih pravic, ki jih podjetje podeli, se prav tako običajno štejejo za del poslovnih prihodkov. Neposlovni prihodki so prihodki, ki ne izvirajo iz opravljanja glavne poslovne dejavnosti podjetja, temveč iz nekega sekundarnega vira prihodkov.

3.4.3 Razmerje med stroški in prihodki

Razmerje med stroški in prihodki neposredno vpliva na dobičkonosnost podjetja. Cilj je ustvariti prihodke, ki presegajo z njimi povezane stroške, kar pomeni dobiček. Razumevanje tega razmerja je bistvenega pomena za učinkovito finančno poslovanje. Navajamo nekaj scenarijev:

- Dobiček: Ko prihodki presežejo celotne nastale stroške (vključno s fiksnimi in variabilnimi stroški), podjetje ustvari dobiček. To je želeni rezultat trajnostnega poslovanja.

- Presežek donosnosti: Presežek donosnosti nastopi, ko so prihodki enaki skupnim stroškom, kar pomeni ničelni dobiček ali izgubo. Predstavlja točko, pri kateri podjetje pokrije vse svoje stroške, ne da bi ustvarilo dobiček.
- Izguba: Če stroški presegajo prihodke, ima podjetje izgubo. Takšno stanje kaže, da so morda potrebne prilagoditve, na primer zmanjšanje stroškov, zvišanje cen ali izboljšanje učinkovitosti poslovanja. Z analizo razmerja med stroški in prihodki lahko podjetja opredelijo področja, na katerih je mogoče optimizirati stroške, povečati prihodke ali prilagoditi cenovne strategije za povečanje dobičkonosnosti.

Na splošno morajo podjetja skrbno upravljati svoje stroške in optimizirati ustvarjanje prihodkov, da si zagotovijo finančno vzdržnost in dolgoročni uspeh. Redno spremljanje, analiza in strateško odločanje so bistvenega pomena za ohranjanje zdravega ravnovesja med stroški in prihodki.

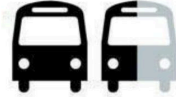
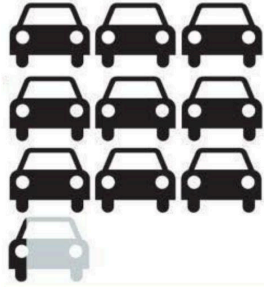
3.4.3 Vaja

Poskusite izračunati, kolikšni so vaši skupni stroški prevoza v šolo/slужbo/srečanje? Ko dobite končni znesek, ugotovite, kdo ima najvišje stroške.

in kdo je najnižji. Načrtujte, da bodo skupni stroški prevoza za naslednje srečanje nižji od današnjih.

An example of FULL COST ACCOUNTING

The practice of taking less tangible costs into consideration and assigning them a dollar value

what we put in	what we cost
IF WALKING COSTS YOU 1€	SOCIETY PAYS €0,01
IF BIKING COSTS YOU 1€	SOCIETY PAYS €0,08
IF BUSSING COSTS YOU 1€	SOCIETY PAYS €1,50
IF DRIVING COSTS YOU 1€	SOCIETY PAYS €9,20

Different ways of travelling are more subsidized than others. Every time you travel you put money into the system. Your contribution to and burden on the system differs depending on how you travel.

Example: when you ride the bus you pay a fare - money into the system. Your burden on the system includes the cost of operating the bus, and also other impacts like emissions and noise pollution.

3.5 Osnove računovodstva

Osnovno računovodstvo se nanaša na temeljna načela in koncepte, ki se uporabljajo za evidentiranje, povzemanje in poročanje o finančnih transakcijah podjetja ali organizacije. Vključuje postopek ugotavljanja, merjenja, analiziranja in sporočanja finančnih informacij deležnikom.

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki prikazuje finančni položaj podjetja v določenem trenutku. Predstavlja sredstva, obveznosti in lastniški kapital podjetja, znan tudi kot čista sredstva ali lastniški kapital. Bilanca stanja sledi temeljni računovodski enačbi:

- **Sredstva = obveznosti + lastniški kapital**

Izkaz poslovnega izida, znan tudi kot izkaz poslovnega izida ali P&L, je finančni izkaz, ki povzema prihodke, odhodke in čisti dobiček ali izgubo podjetja v določenem obdobju. Omogoča vpogled v finančno uspešnost podjetja in kaže, ali je podjetje ustvarilo dobiček ali izgubo.

Izkaz poslovnega izida zagotavlja dragocen vpogled v ustvarjanje prihodkov, strukturo stroškov in dobičkonosnost podjetja. Pomaga oceniti finančno uspešnost podjetja v določenem obdobju in se pogosto analizira v povezavi z drugimi računovodskimi izkazi, kot sta bilanca stanja in izkaz denarnih tokov, da se pridobi celovito razumevanje finančnega zdravja podjetja.

Tukaj je nekaj nasvetov za osnovno računovodstvo, ki vam lahko pomagajo razumeti in učinkovito upravljati finančne evidence:

- razumevanje osnovnih računovodskih konceptov: Seznanite se s temeljnimi računovodskimi koncepti, kot so sistem dvostavnega knjigovodstva, obremenitve in odobritve, računovodstvo na podlagi nastanka poslovnega dogodka in osnovni računovodski izkazi. To znanje bo zagotovilo trdne temelje za vaše računovodske prakse.

- Vzpostavitev kontnega načrta: Ustvarite kontni načrt, ki bo prilagojen vašemu podjetju. Vključevati mora ustrezne kategorije in račune za pravilno razvrščanje in spremljanje finančnih transakcij. To vam bo pomagalo pri organizaciji in vodenju natančnih evidenc.
- Vodenje ustrezne dokumentacije: Hranite vse ustrezne izvirne dokumente, kot so računi, potrdila, bančni izpiski in finančne pogodbe. Ta dokumentacija služi kot dokaz za vaše finančne transakcije ter pomaga zagotoviti točnost in preglednost vaših evidenc.
- Uvedite dosleden sistem evidentiranja: Vzpostavite redni urnik beleženja finančnih transakcij. To lahko počnete dnevno, tedensko ali mesečno, odvisno od obsega in zapletenosti vaših poslovnih dejavnosti. Doslednost pri evidentiranju transakcij pomaga vzdrževati posodobljene in natančne finančne evidence.
- Ločite osebne in poslovne finance: Ključnega pomena je, da ločite osebne in poslovne finance. Vodite ločene bančne račune in kreditne kartice za poslovne transakcije. Ta ločitev poenostavi računovodstvo in zagotavlja jasno sliko o finančnem poslovanju podjetja.
- Preverite bančne izpiske: redno usklajujte bančne izpiske z računovodskimi evidencami. S tem postopkom zagotovite, da so vse transakcije natančno evidentirane, ugotovite morebitna neskladja ali napake in pomagajte ohraniti celovitost svojih finančnih podatkov.
- Spremljanje denarnega toka: S spremljanjem prejetih in izdanih sredstev natančno spremljajte svoj denarni tok. To vam pomaga razumeti likvidnost vašega podjetja in vam omogoča učinkovito upravljanje denarnih sredstev.
- Poiščite računovodjo in/ali uporabite računovodsko programsko opremo: Razmislite o uporabi računovodske programske opreme za racionalizacijo računovodskih postopkov. Ta orodja avtomatizirajo številna opravila, kot so evidentiranje transakcij, izdelava računovodskih izkazov in lažja finančna analiza. Izberite programsko opremo, ki je primerna za velikost in potrebe vašega podjetja.
- Poiščite strokovno pomoč: Če niste večji računovodstva ali imate zapletene finančne zahteve, se posvetujte z računovodjo ali knjigovodjo. Ti lahko zagotovijo dragocene smernice, pomagajo pri zapletenih transakcijah ter zagotovijo skladnost z računovodskimi standardi in predpisi.
- Nenehno se izobražujte: Računovodske prakse in predpisi se lahko sčasoma spremenijo. Sproti posodablajte računovodska načela, davčne zakone in standarde finančnega poročanja, ki so pomembni za vaše podjetje. Udeležujte se delavnic, seminarjev ali spletnih tečajev, da bi izboljšali svoje računovodsko znanje.

Ne pozabite, da so ti nasveti lahko koristni, vendar se morate posvetovati s strokovnim računovodjo ali knjigovodjo, da zagotovite natančne finančne evidence in skladnost z veljavnimi zakoni in predpisi.

Uporabna orodja

Tukaj je nekaj uporabniku prijaznih aplikacij/orodij v angleščini, ki so namenjene poenostavitvi postopka priprave računovodskih izkazov tudi za uporabnike z omejenim računovodskim znanjem.

QuickBooks: Široko uporabljena računovodska programska oprema, ki poenostavlja finančno upravljanje za mala in srednje velika podjetja.

Spletna stran: [QuickBooks](#)

Xero: računovodska rešitev v oblaku, znana po uporabniku prijaznem vmesniku, ki ponuja funkcije, kot so izdajanje računov, sledenje izdatkom in načrtovanje proračuna.

Spletna stran: [Xero](#)

FreshBooks: računovodska programska oprema v oblaku, zasnovana za mala podjetja in samostojne podjetnike, z intuitivnimi funkcijami za izdajanje računov in upravljanje stroškov.

Spletna stran: [FreshBooks](#)

Wave: brezplačna spletna računovodska programska oprema, ki je enostavna za uporabo in primerna za mala podjetja. Vključuje osnovne funkcije za izdajanje računov in sledenje financam.

Spletna stran: [Wave](#)

Zoho Books: celovita spletna računovodska rešitev z uporabniku prijaznimi funkcijami za upravljanje transakcij, izdajanje računov in finančno poročanje.

Spletna stran: [Zoho Books](#)

3.6 Upravljanje tveganj

"V svetu, ki se tako hitro spreminja, je največje tveganje, ki ga lahko prevzamete, to, da ne prevzamete nobenega tveganja."

Peter Thiel, podjetnik/podjetniški kapitalist, 2004

Upravljanje tveganj je proces prepoznavanja, ocenjevanja in določanja prednosti tveganj, da bi čim bolj zmanjšali negativni vpliv, ki ga lahko imajo na organizacijo ali projekt. Vključuje analizo morebitnih tveganj, ugotavljanje njihove verjetnosti in možnih posledic ter razvijanje strategij za njihovo zmanjšanje ali učinkovito obvladovanje.

Podjetniki prevzemajo tveganja, ker so potrebna za ustanovitev in rast podjetja. Nekatera od tveganja, s katerimi se podjetnik lahko sooča, so:

- Zapustitev zaposlitve s polnim delovnim časom in stalnim plačilom
- uporaba osebnih prihrankov brez zagotovila o donosnosti naložbe
- napačno ocenjevanje zanimanja za izdelek ali storitev.
- Zaupanje v sodelavce
- Izgubljanje časa, energije, spanja, možnosti uživanja v osebnih interesih itd.

Pomembno je poudariti, da so podjetniki pripravljene tvegati, vendar uporabljajo tudi strategije za obvladovanje tveganj, da bi zmanjšali morebitne negativne posledice in povečali verjetnost uspeha. Izvajajo tržne raziskave, razvijajo poslovne načrte, iščejo nasvete strokovnjakov ter nenehno ocenjujejo in prilagajajo svoje strategije, da bi zmanjšali tveganja in hkrati povečali priložnosti.

Podjetniki tvegajo iz več razlogov, saj je prevzemanje tveganja pogosto neločljivo povezano s podjetniško miselnostjo in iskanjem poslovnih priložnosti. Tukaj je nekaj ključnih razlogov, zakaj so podjetniki pripravljene tvegati:

- Prizadevanje za inovacije in priložnosti: Podjetnike pogosto vodi želja po ustvarjanju nečesa novega, inovativnega in dragocenega. Ugotavljajo priložnosti na trgu, vrzeli v obstoječih izdelkih ali storitvah ali nastajajoče trende in so pripravljene tvegati, da bi te priložnosti izkoristili.

- Potencial za visoke nagrade: Tveganje in nagrada sta tesno povezana. Podjetniki se zavedajo, da lahko s sprejemanjem premišljenih tveganj dosežejo velike koristi, tako v smislu finančnih dobičkov kot osebnega zadovoljstva. Pripravljeni so stopiti izven svojega območja udobja ter vlagati sredstva, čas in trud v upanju, da bodo dosegli znatne donose.
- Samostojnost in neodvisnost: Veliko podjetnikov spodbuja želja po samostojnosti in neodvisnosti. Želijo biti sami svoj šef, sami določati smer in imeti nadzor nad svojo usodo. Ustanovitev podjetja in prevzemanje tveganj jim omogočata, da uresničujejo svojo vizijo in gradijo nekaj, kar je v skladu z njihovimi vrednotami in cilji.
- Osebna rast in učenje: Podjetniki na prevzemanje tveganja pogosto gledajo kot na sredstvo osebne rasti in učenja. S prevzemanjem tveganja se izpostavljajo novim izzivom, izkušnjam in priložnostim za učenje. Tudi če naletijo na neuspehe ali neuspehe, te izkušnje prispevajo k njihovem osebnemu in poklicnemu razvoju.
- Konkurenčna prednost: Tveganje lahko podjetnikom zagotovi konkurenčno prednost na trgu. S pripravljenostjo, da se podajo na neraziskana območja ali sprejmejo prelomne zamisli, se lahko podjetniki razlikujejo od tekmecev in postanejo vodilni v panogi.
- Premagovanje strahu in negotovosti: Uspešnih podjetnikov ne ohromi strah ali strah pred neuspehom. Namesto tega sprejmejo negotovost in jo obravnavajo kot priložnost za rast in uspeh. Zavedajo se, da je tveganje sestavni del poslovanja, in so se pripravljene soočiti z neznanim, da bi dosegli svoje cilje.
- Vpliv in zapuščina: Podjetniki si pogosto močno želijo, da bi imeli pozitiven vpliv in pustili trajno zapuščino. Verjamejo v svoje ideje in sposobnost ustvarjanja sprememb. S prevzemanjem tveganj si prizadevajo ustvariti podjetja, ki lahko preoblikujejo panoge, rešujejo družbene probleme ali izboljšujejo življenja drugih.

Tveganja lahko razvrstimo na:

1. Konkurenčno tveganje: izguba posla zaradi podobnih ponudnikov storitev ali izdelkov.
2. Tveganje verodostojnosti: prepričati potrošnike, da zaupajo izdelku ali storitvi brez prepoznavnosti blagovne znamke in se zanjo zanimajo.
3. Finančno tveganje: denarni tok, ki je potreben za nadaljevanje poslovanja.
4. Tržno tveganje: vedeti, ali izdelek ali storitev ustreza zahtevam trga ali ne.
5. Tehnološko tveganje: tveganje prekinitve poslovanja zaradi tehnologije neuspeh ali izbira tehnologije, ki ni najboljša za podjetje.

3.6.1 Analiza in ocena tveganja

Analiza tveganja: Analiza tveganja: ugotovite vzroke za vsako ugotovljeno tveganje in ocenite posledice njegove uresničitve.

Ocena tveganja: Ocenjevanje tveganj: najbolj razširjena metoda ocenjevanja tveganj: merjenje verjetnosti nastanka tveganega dogodka in možnega vpliva, ki bi ga lahko imel na organizacijo.

Verjetnost (P) nastanka tveganja je različna (nemožnost - gotovost) in je izražena na lestvici s petimi stopnjami: Zelo majhna - malo verjetno je, da se bo zgodilo v daljšem časovnem obdobju (3-5 let); doslej se še ni zgodilo; majhna - malo verjetno je, da se bo zgodilo v daljšem časovnem obdobju (3-5 let); doslej se je zgodilo zelo malokrat; srednja - verjetno je, da se bo zgodilo v povprečnem časovnem obdobju (1-3 leta); se je v zadnjih 3 letih že večkrat zgodilo; visoka - verjetno se bo zgodilo v kratkem času (<1 leto); se je v zadnjem letu že večkrat zgodilo; zelo visoka - zelo verjetno se bo zgodilo v kratkem času (<1 leto); se je v zadnjem letu že večkrat zgodilo.

Učinek (I): posledice, ki jih lahko povzroči tveganje, če se uresniči; izražen je na lestvici petih vrednosti: Nepomembno - z zelo majhnim vplivom na dejavnosti in cilje in/ali brez finančnega vpliva; manjše - z majhnim vplivom na dejavnosti in cilje in/ali z zelo majhnim finančnim vplivom; zmerno - s srednjim vplivom na dejavnosti in cilje in/ali s srednjim finančnim vplivom; večje - z velikim vplivom na glavne dejavnosti in cilje in/ali z velikim finančnim vplivom; kritično - z velikim vplivom na dejavnosti in cilje in/ali z velikim finančnim vplivom.

Indeks tveganja: uporablja se za ocenjevanje tveganja; določa verjetnost uresničitve tveganja in njegov vpliv:

Indeks tveganja = verjetnost x vpliv (tudi stopnja tveganja)

Indeks tveganja ima vrednosti od 1 do 25. Vrednost indeksa tveganja je nato prikazana v matriki tveganja. Prvi korak je dodelitev številčne vrednosti od 1 do 5, pri čemer je 1 najnižja, za vsako od kategorij v razdelku Verjetnost in Vpliv. Nato uporabite formulo za pomnoževanje vrednosti verjetnosti z vrednostjo učinka, da določite stopnjo tveganja.

- **1-4: Sprejemljivo** - nadaljnji ukrepi morda niso potrebni, priporoča se ohranitev nadzornih ukrepov.
- **5-9: Ustrezno** - lahko se upošteva za nadaljnjo analizo
- **10-16: Sprejemljivo** - treba ga je pravočasno pregledati, da se izvedejo strategije za izboljšanje.

- **17-25: Nesprejemljivo** - uvesti je treba prekinitev dejavnosti in potrditi takojšnje ukrepanje

5x5 RISK MATRIX EXAMPLE

		IMPACT				
		1 – INSIGNIFICANT	2 – MINOR	3 – SIGNIFICANT	4 – MAJOR	5 – SEVERE
PROBABILITY	5 - ALMOST CERTAIN	Medium	High	Very high	Extreme	Extreme
	4 – LIKELY	Medium	Medium	High	Very high	Extreme
	3 – MODERATE	Low	Medium	Medium	High	Very high
	2 – UNLIKELY	Very low	Low	Medium	Medium	High
	1 – RARE	Very low	Very low	Low	Medium	Medium

3.6.2 Strategije za zmanjšanje tveganja

Strategije za zmanjšanje tveganja so proaktivni ukrepi, ki jih sprejmejo posamezniki, podjetniki ali organizacije, da bi ublažili morebitna tveganja in zmanjšali njihov negativni vpliv.

- **Izogibanje tveganju:** Izogibanje tveganju vključuje popolno izogibanje dejavnostim ali situacijam, ki pomenijo veliko tveganje. Ta strategija se uporablja, kadar so morebitna tveganja večja od morebitnih koristi, njen cilj pa je odpraviti možnost negativnih posledic. Podjetje se lahko na primer odloči, da ne bo vstopilo na trg z visokim tveganjem ali da bo prenehalo uporabljati izdelek ali storitev z visokim tveganjem in odgovornosti.
- **Prenos tveganja:** Prenos tveganja vključuje prenos finančnega bremena ali odgovornosti za morebitna tveganja na drugo stranko. To je mogoče doseči z zavarovalnimi policami, pogodbami ali zunanjim izvajanjem. S prenosom tveganja posamezniki ali organizacije omejijo svojo izpostavljenost morebitnim izgubam. Na primer, z nakupom zavarovanja odgovornosti se lahko tveganje morebitnih pravnih zahtevkov prenese na ponudnika zavarovanja.
- **Zmanjševanje tveganja:** Cilj strategij za zmanjševanje tveganja je zmanjšati verjetnost ali resnost morebitnih tveganj. To je mogoče doseči na različne načine, na primer z izvajanjem varnostnih protokolov, izboljšanjem varnostnih ukrepov, izvajanjem rednega vzdrževanja in pregledov ali izvajanjem postopkov nadzora kakovosti. Z zmanjševanjem tveganj posamezniki ali organizacije zmanjšajo verjetnost nastanka neželenih dogodkov.

Pomembno je poudariti, da morajo biti strategije za zmanjšanje tveganja prilagojene posebnim okoliščinam in tveganjem, s katerimi se soočajo posamezniki, podjetja ali

organizacije. Celovit pristop k obvladovanju tveganj vključuje ocenjevanje tveganj, določanje prednostnih prizadevanj za zmanjšanje tveganj in izvajanje kombinacije ustreznih strategij za učinkovito obravnavanje morebitnih groženj.

Orodja za oceno tveganja - aplikacija

<https://www.capterra.com/sem-compare/risk-management-software/>

4. Predlogi za samostojne podjetnike (samozaposlene in mala podjetja)

Učinkovito upravljanje financ samostojnega podjetnika ali malega podjetja vključuje določitev jasnih finančnih meja. Začnite z uporabo posebnega poslovnega bančnega računa in kreditne kartice za ločevanje osebnih in poslovnih stroškov. Sestavite realističen proračun in ga redno posodablajte, da se v njem odražajo spremembe in zagotavlja finančna stabilnost. Prednost namenite davčnemu načrtovanju, tako da del dohodka namenite za davke in se posvetujte z davčnim strokovnjakom. Ustvarite tri- do šestmesečni sklad za nujne primere, ki bo služil kot finančna rezerva za nepričakovane izdatke. Zagotovite pravočasno izstavljanje računov, ponudite popuste za zgodnja plačila in skrbno spremljajte zamude pri plačilih, da ohranite zdrav denarni tok. Redno spremljajte denarni tok ter predvidevajte in načrtujte sezonska ali tržna nihanja. Redno se posvetujte z računovodjo ali finančnim svetovalcem, da boste obveščeni o najboljših praksah in sprejemali utemeljene finančne odločitve za trajni uspeh vašega samostojnega podjetja.

Ključne točke:

- **Ločene finance:** Uporabljajte poseben poslovni bančni račun in kreditno kartico.
- **Oblikovanje proračuna:** Ustvarite in redno posodablajte realen proračun.
- **Davčno načrtovanje:** Posvetujte se z davčnim strokovnjakom.
- **Sklad za nujne primere:** Ustvarite sklad za nujne primere za tri do šest mesecev.
- **Upravljanje računov:** Pravočasno izstavite račun, ponudite popuste in spremljajte plačila.
- **Spremljanje denarnih tokov:** Redno pregledujte denarni tok in načrtujte nihanja.
- **Strokovno svetovanje:** posvetujte se z računovodjo ali finančnim svetovalcem.

5. Zaključek

Na koncu lahko rečemo, da je ta modul udeležencem zagotovil temelje na področju podjetništva in njegovega prepletanja s financami in računovodstvom. Udeležence je opremil z bistvenim znanjem za krmarjenje po zapletenem svetu financ in jim omogočil poglobljeno raziskovanje naprednejših tem.

V modulu so bili predstavljeni ključni pojmi sredstev, obveznosti, lastniškega kapitala, prihodkov in odhodkov, ki zagotavljajo temeljni okvir za ocenjevanje finančnega zdravja in uspešnosti podjetja. Ti elementi bodo služili kot gradniki za nadaljnje raziskovanje v naslednjih poglavjih tega tečaja. Razprava o obvladovanju tveganj je osvetlila potrebo lastnikov podjetij po aktivnem prepoznavanju, ocenjevanju in zmanjševanju različnih finančnih tveganj. Ta proaktivni pristop pomaga zaščititi dolgoročno stabilnost in trajnost njihovih podjetij.

Udeleženci so pridobili temeljno razumevanje financ in računovodstva kot bistvenih orodij za uspeh v podjetništvu. Oboroženi s tem znanjem so dobro pripravljeni, da se poglobijo v zapletenosti finančnega upravljanja in sprejemajo premišljene odločitve, ki bodo spodbujale rast in blaginjo njihovih malih podjetij. Ta modul je prvi korak na poti do finančnega znanja in podjetniške odličnosti.

6. Dodatno gradivo

5.1 Videoposnetki

https://www.youtube.com/watch?v=bgp_AAxUJpQ

<https://www.youtube.com/watch?v=tRaEOYvmBmA>

5.2 Dodatno

branje Knjige:

1. Osterwalder, A., Pigneur, Y. in Clark, T. (2010). Ustvarjanje poslovnih modelov: priročnik za vizionarje, spreminjevalce iger in izzivalce. Hoboken, ZDA: Wiley.
2. Nagy, T., Tacer, B. (2018) Teaching entrepreneurship in schools : an experiential approach (Poučevanje podjetništva v šolah: izkustveni pristop). Ljubljana: Zavod STEP.
3. Aven, T. in Renn, O. (2009). O tveganju, opredeljenem kot dogodek, katerega izid je negotov. Journal of Risk Research, 12, str. 1-11.
4. Bandle, T. (2007). Sprejemljivost tveganja: Boulder, D. Slavin, R. Lofstedt (ur.), The tolerability of risk: A new framework for risk management, London, Earthscan.
5. Campbell, S. (2005). Določanje splošnega tveganja. Journal of Risk Research, 8, str. 569-581.
6. Hopkin, P. (2010). Fundamentals of risk management, Kogan Page.
7. HSE. (2001). Reducing risk protecting people, London, Health and Safety Executive.
8. ISO. Besednjak za upravljanje tveganj. ISO/IEC Guide 73.
9. Kaplan, S.; Garrick, B. J. (1981). O kvantitativni opredelitvi tveganja. Analiza tveganja, 1(1), 11-27.
10. Inštitut za projektno vodenje (2000). A Guide to the Project Management Body of Knowledge, Newton Square, ZDA.

Strani:

<http://www.investopedia.com/ask/answers/041415/what-are-different-types-costs-cost-accounting.asp>

<http://www.investopedia.com/ask/answers/010915/what-types-revenue-are-taxable.asp>

<https://online.wharton.upenn.edu/blog/is-risk-taking-behavior-key-to-entrepreneurial-spirit/>

<https://www.investopedia.com/ask/answers/040615/what-risks-does-entrepreneur-face.asp>

<https://entrepreneurscan.com/blog/risk-taking-in-business/> Kako

pripraviti bilanco stanja: 5 korakov | HBS Online

Kako prebrati in razumeti bilanco stanja | HBS Online Učenje branja

bilanc stanja | Člen - HSBC Business Go

7. Bibliografija

[Assets In Accounting, Identification, Types and Learning How To Calculate Them \(deskera.com\)](#)

[What Is an Asset? Definition, Types, and Examples \(investopedia.com\)](#)

[Assets vs. Liabilities: Examples of Assets and Liabilities - 2023 - MasterClass](#)

[Liability: Definition, Types, Example, and Assets vs. Liabilities \(investopedia.com\)](#)

[Equity Definition: What it is, How It Works and How to Calculate It \(investopedia.com\)](#)

[Equity vs. Capital: What's the Difference? | Indeed.com](#)

[The Difference Between Money and Capital in the American Economy \(mic.com\)](#)

[Direct vs. Indirect Costs | Breakdown, Examples, & Why it Matters](#)

[Direct Costs and Indirect Costs , Cost Classification - projectcubicle](#)

<https://www.slideshare.net/MaMaMoore/basic-accounting-explained-pdf>

[https://safetyculture.com/topics/risk-assessment/5x5-risk-matrix/;](https://safetyculture.com/topics/risk-assessment/5x5-risk-matrix/)

https://en.wikipedia.org/wiki/Risk_matrix

Co-funded by
the European Union

BOSS
WOMEN IN FAMILY BUSINESSES

STRATEGIJE NASLEDSTVA V PODJETJIH IN NJIHOV TRAJNOSTNI RAZVOJ

<https://bossproject.eu/>

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorjev in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti EACEA ne moreta biti odgovorna zanje. 2022-1-SE01-KA220-ADU-000087596